

dinsdag 6 december

Interviewer: Matthijs van Nieuwkerk

Deelnemers: Dagan Cohen, Job Smeets en Nynke Tynagel. Tafeldame is Claudia de Breij.

00:00
Matthijs Ja, die verzamelaar, die heeft het meer aan jullie gevraagd. Die man woont aan de rand van Amsterdam heb ik me laten vertellen. In een landhuis. Een groot terrein eromheen en die heeft gevraagd aan jullie om een hek rond dat terrein te maken. En jullie hebben een hek bedacht wat heel veel te maken heeft met een concentratiekamp in Duitsland.

Job Zo zou ik het niet perse willen zeggen

Matthijs Nou dan even het volgende. Dit is het hek of niet?

Job Ja

Matthijs En de poort.

Job Dit is het ontwerp van het hek ja.

Matthijs Je ziet twee schoorstenen. Rook dat maakt de boog. We zien een klok. Op die klok staat de volgende Latijnse tekst

Job Suum Cuiqu

Matthijs Suum Cuiqu en dat betekent in het Duits?

Job In het Nederlands betekent het: ieder het zijne

Matthijs Jedem das seine

Job Ja

Matthijs En dat stond, laten we eerlijk zijn op Buchenwald

Nynke Het is eigenlijk een hele luchtige uitspraak.

Matthijs Ja, maar goed met die referentie.

Claudia Ja vri?? Is eigenlijk ook een hele luchtige uitspraak. Zo lust ik er nog wel een paar

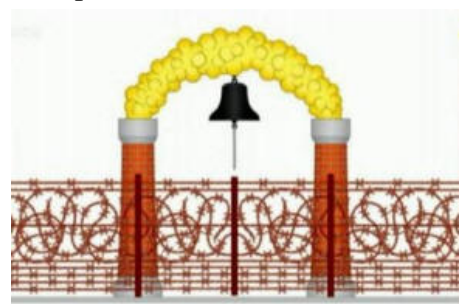
Job Nee je moet het anders zien

Matthijs Laten we een stapje teruggaan. Wat was de opdracht

Job De opdracht was, maak een hekwerk om mijn landgoed en het is dan onze taak om te, om ons fundamentele vragen te stellen over wat is nou een hekwerk en waarom hebben we in onze maatschappij een hekwerk nodig. Dat is niet iets om trots op te zijn dat je een afscheiding moet maken en aan de ene kant bescherm je iemand en aan de andere kant sluit je iemand op. Dus en omdat we in ons werk altijd op zoek zijn naar iconen. Je ziet de tiet en bier, zoek je natuurlijk naar het icoon van een hekwerk. Nou en dan ga je graven en dan

Matthijs Die mijnheer is heel blij mee, de man of de vrouw?

Job Een goed verzamelaar gaat daar niet over. Een goed verzamelaar geeft de

Matthijs vrijheid aan de kunstenaar om, als hij vraagt om een hekwerk te maken. Nou Job dan stel ik nog een keer de vraag. Nu is dat hekwerk straks geplaatst. Nou lopen daar voorbijgangers langs, want het is de openbare weg tenslotte en die nemen daar aanstoot aan. Die hebben herinneringen aan die tijd, misschien zelfs wel zelf meegemaakt of die kennen de referentie. Dat zorgt coûte que coûte voor opschudding.

Job Nou oké je zoekt natuurlijk extremen in je werk. Je zoekt contrasten in je werk. Contrasten tussen en kwaad; contrasten tussen rijk en arm; tussen fictie en non-fictie. En juist omdat je dat opzoekt, zoek ook naar zegmaar, als je dus het kwade wil uitbeelden dan zoek je naar wat staat er in onze heimat, zegmaar in onze recente geschiedenis symbool voor duivelsgebraad

Claudia Twijfelen jullie daarover.

Job Dan kom je al snel daarbij uit

Claudia Ik bedoel het is de autonome kunstenaar die het bedenkt

Nynke Je hoeft niet altijd goed nieuws te brengen

Claudia Precies. Is dat jullie afweging dan uiteindelijk om te zeggen dit is wat wij willen zeggen over een hek

Job Nee van designers wordt heel vaak gevraagd om oplossingen te verzinnen voor dingen. Dat je lekker kan zitten of dat er lekker ergonomische knoppen op je afstandsbediening zit en wij stellen liever vragen dan dat we antwoorden geven

Claudia Of rotverhalen moeten ook verteld worden

Nynke Dat levert wel een mooi ontwerp op, dat is wel belangrijk

Job En dan die touringcars naar Buchenwald. Je had het over U-tube filmpjes. Moet je eens even googlen

Claudia Ja, maar dat is iets anders want die touringcar naar Buchenwald dat is niet zoiets van ja, we gaan naar Disneyland. Dat is om te zien hoe erg het is.

Nynke Je kijkt toch naar een oorlogsfilm met een zak popcorn in je hand. Ik bedoel

Job Het is onderdeel van onze bakermat; een onderdeel van onze moerstaal en ik vind dat het gewoon besproken mag worden. Juist, je moet het juist niet vergeten

Matthijs Nou wij veroordelen ook niet. We waren heel erg nieuwsgierig waarom je hiertoe komt

Job En uiteindelijk hangt er gewoon, is het gewoon die poort van die gast van Once upon a time in the west, die opgehangen wordt en die zijn broertje opgehangen wordt

Matthijs Zou kunnen, zou kunnen. Even naar Victor en Rolf. Daar werken jullie heel veel mee samen. Een heel beroemd Nederlands ontwerpersduo, maar dan in de mode. We zien de shows van Victor en Rolf en eigenlijk alles wat we zien onder andere die globe die we zien, maar de hele aankleding is van jullie en dat is erg bijzonder vind ik. Laten we even kijken. Victor en Rolf. Ja ga ik toch weer even mijn eigen nieuwsgierigheid achterna. Het tafelkleed. Het ligt hier op tafel. Het is wit damast en daar zien we als

televisiekijker eigenlijk niet zoveel op. Het Groninger Museum heeft dit geweigerd. Die vonden dit te ver gaan om dit te exposeren. Dat zeg ik goed hè

Claudia Mag ik eraan zitten

Job Om het toe te passen in de studio Job lounge ja

Matthijs Precies. Dit is wat het is. Nu kan je het zien, we hebben het even op dia gezet. Dit is eigenlijk van bovenaf gezien, ja wederom een concentratiekamp

Claudia Gotsamme

Job Nou het gaat, je hoeft niet altijd een bloemetjeskleed te maken.

Matthijs Nee zeker niet

Claudia Maar ik zag hem net van de zijkant en ik zag dus alleen dat prikkeldraad, ik dacht. Ach dat is leuk voor de kerst en nu zie ik hem pas helemaal.

Job Dit is een gekuiste versie, er is een gekuiste versie

Matthijs Ja er is een gekuiste versie, maar die kunnen we trouwens ook laten zien.

Job Het gaat er hierbij ook om de discussie. 50 meter verderop in een museumzaal mag je dat wel laten zien, mag je stijve pikken en kutten en noem maar wat laten zien en concentratiekampen, hakenkruisen en waarom zou je dan 50 meter verderop niet mogen laten zien?

Matthijs Wat is er 50 meter verderop eigenlijk?

Job Daar is die lounge en 50 meter verderop is de museumzaal, daar is het kunst

Matthijs En daar mag het wel.

Job Dus de discussie gaat om

Claudia Kunst is autonomer dan design of zo

Nynke Een functionelere uitvoering

Matthijs Vind je het benepen van het Groninger Museum dat ze zeggen van nee het gaat ons te ver

Job Nou ik vond die discussie ontzettend spannen en uiteindelijk hebben hun gewonnen want het was een breekpunt voor ze

Claudia Maar is het dan zo dat design, dat ervan wordt verwacht dat het meer behaagt dan kunst hoeft te doen

Job Ja

Claudia En dat vind je eigenlijk beledigend als designer

Job Niet beledigend, maar ik vind het gewoon een beetje onvrij en ik vind het wel belangrijk dat je, ook als je journalist bent heb je vrijheid van meningsuiting of de mens heeft vrijheid van meningsuiting en ik vind dat wij vrijheid hebben van vormuiting of van sculptuuruiting.

Claudia Is het dan dat je, misschien denk ik wil ik veel te veel inhoud maken waar het alleen maar vorm bedoelt te zijn, maar is het dan ook dat je de symbolen onschadelijk wil maken door ze gewoon te gebruiken voor een tafelkleed of gaat het helemaal niet zo ver?

Job het is onderdeel van onze iconografie

Nynke Het is gewoon een thematiek.

Woensdag 7 december 2011

Interviewer:Matthijs van Nieuwkerk

Naam Deelnemers: Felix Rottenberg, Jort Kelder, Job Smeets, Tracy Metz en Maarten van Rossem. Tafeldame is Merel Westrik.

00:00
Interviewer Over de uitzending van gisteren. Omdat de verhitte discussie nog lang na de uitzending doorging rond onze kleedkamers en op Twitter en op Internet. Wat is er aan de hand. Het wereldvermaarde designersduo Studio Job liet gisteren bij ons aan tafel zien hoe zij zich laten inspireren door de Tweede Wereldoorlog. Bijvoorbeeld door een tafelkleed te maken met daarop de afbeelding van concentratiekamp Auschwitz. Het Groninger Museum weigerde dit kleed onlangs te exposeren. Terecht of onterecht? Voor de tweede ronde zitten klaar Job Smeets van Job en namens NRC Handelsnaam critica Tracy Metz. Ik begin met jou Job. Je bent er weer. Weer uit Antwerpen aan komen rijden.

Job Ja.

Matthijs Er werd ongelooflijk veel gediscussieerd ook rond jouw hoofd, op jouw telefoon

Job Ja

Matthijs Wat was de toon bij jou thuis?

Job Soms heel goed en soms wat minder goed

Matthijs Ben je geschrokken van alle reacties?

Job Nee, want ik had wel verwacht dat er dus wat van ja, punt 1 ik was gisteren kwam ik hier om te praten over ons werk

Matthijs Dat klopt

Job En we hadden een aantal thema's klaar staan en twee thema's werden er nogal heftig uitgelicht en

Matthijs Die vragen ook om aandacht hè

Job Ik vind dat heel veel onderwerpen in ons werk om aandacht kunnen vragen. Oké, maar dit werd eruit gelicht en ja, fel besproken op Tweet

Matthijs Maar misschien ook precies wel wat je wel als designer

Tracy Ja als kunstenaar

Job Nou ik vind dat een hele belangrijke taak van ontwerper of kunstenaar of whatever is dat je natuurlijk de boel provoceert of laat ik een beter woord noemen, forceert. Dat je het veld, je vakgebied uit probeert te rekken en daardoor ruimer probeert te maken

Matthijs Oké, laten we eerste even voor de kijkers die nu voor het eerst kijken. Studio Job dat is een, Tracy dat kan je bevestigen, dat is een grote naam in de wereld

Tracy Absoluut

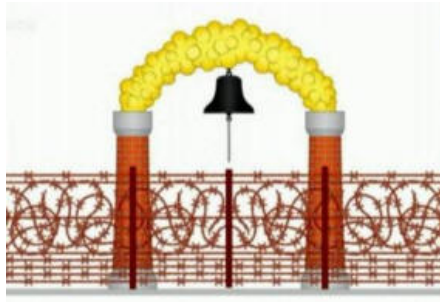
Matthijs Exposeren in alle musea van de wereld. Jullie zijn, dat noemden jullie gisteren al, bijna reizende popsterren. Even een kleine compilatie van jullie werk.....

Ja jullie exposeren op dit moment in Groningen. Daar wilden jullie graag

een tafelkleed neerleggen. Dat tafelkleed heeft het volgende dessin. Dat kunnen we even zien, daar hebben we een beeld van. Dat is de bovenkant van concentratiekamp Auschwitz. In het midden, in dat cirkeltje, zien we allemaal kapotte brillettjes. Het ging het museum te ver. Dit mochten jullie niet laten zien. Daar hebben we het gisteren al over gehad.

Job
Matthijs
Tracy
Matthijs
Tracy
Matthijs
Tracy
Matthijs
Tracy
Matthijs
Tracy
Matthijs
Tracy
Merel
Tracy
Matthijs
Job
Matthijs
Job
Matthijs

Het zijn wachttorens en treinrails en barakken. Ja, ja
Goed het doet ons ergens aan denken dat is een ding dat zeker is. Tracy heeft het Groninger Museum gelijk door dit niet te tonen?
Nou dat weet ik niet
Wat vind jij ervan
Niet noodzakelijk. Ik zat gisteravond te kijken op de bank met de telefoon bij de hand en meteen van jetje op Twitter, want ik stoorde me vooral aan de, wat ik als goedkoop gebruik van een van de laatste taboes van onze samenleving vind.
Waarom?
Ik heb het op Twitter een goedkope PR truc genoemd.
Dat lezen we hier
Je weet als je de oorlog in de strijd werpt, dat dan reacties gaan komen en inderdaad als dat niet het geval was geweest, waren ze hier niet aan tafel geweest; waren we hier vanavond weer niet geweest.
Erger je je daaraan?
Ja.
Maar neem je hem iets kwalijk?
Ik weet niet, kwalijk nee. Maar zoals gezegd, ik vind het te gemakkelijk; ik vind het goedkoop
Je vindt dat die het niet nodig heeft als kunstenaar
Nee zeker niet. Nee, ik ken het werk van Job en Nynke goed en al jaren en dit vind ik echt een uitglijder. Om zoiets makkelijk te grijpen.
Job?
Ja god over gelaagdheid gesproken. We hebben met die poort geen tom poes proberen te maken. Het is een onderzoek geweest naar
Even introduceren. Want nu ga je iets te snel. Dit is een hek wat jullie gaan bouwen in de buurt van Amsterdam. Een verzamelaar van jullie werk heeft daar een groot landgoed en heeft jullie gevraagd maak een hek. Jullie hebben een hek bedacht wat wederom aan een concentratiekamp doet denken. Het is de, goed het zijn de torens met rook daaruit, dat wordt een boog en op de bel staat 'jedem das seine'. Ieder het zijne.
In het Latijn
In het Latijn en dat is van Buchenwald
Maar ik bedoel, ik geloof ik heb heel even gegoogled naar 'jedem das seine' vandaag en ik geloof dat Nokia en Burger King en nog een aantal andere world brands in de afgelopen jaren 'jeden das seine' in het Engels gebruikt hebben als een term om hun producten te promoten.
Maar goed, je weet dat als dit ding straks ook echt gebouwd wordt en dat is bijna zover, dan komt het ongetwijfeld in het Parool en ook misschien

- Job in andere kranten daar een stukje over.
- Job Nou jij zei gisteren dat het aan de openbare weg stond. Dat is niet helemaal waar. Het staat aan het einde van een doodlopende weg en dat weggetje is een privéweg. Daar liggen een aantal huizen aan, maar het is niet het openbaar gebied en wat wij geprobeerd hebben is gewoon het icoon te zoeken als het, het icoon te zoeken omdat de opdrachtgever aan ons gevraagd heeft om een hekwerk te ontwerpen en een hekwerk is, vind ik niet iets om trots op te zijn in ons leven en onze maatschappij en ik probeer dat wel te laten zien ja.
- Matthijs Wat vind je hiervan?
- Tracy Dus neem je maar de, iets waarvan je weet dat het controverser oproept en dat dus weer goed is voor de PR van Job.
- Job Althans het is mijn motto en het is mijn ziel en zaligheid als kunstenaar om zover mogelijk de grenzen van mijn vakgebied proberen te stretchen. Zoals ik dat ook doe met bijvoorbeeld een insectenpatroon. Je zou kunnen zeggen dat mensen met, hoe heet zoets, nou smetvrees nou aanstoot nemen aan een insectenpatroon wat ik gemaakt hebt.
-
- Matthijs Maar dat is toch van een andere orde. Dit is een open zenuw in ons land, in welk land niet zou ik willen zeggen.
- Job Maar nogmaals, waarom mag je een open zenuw, ook al zou het een open zenuw zijn, waarom mag je daar niet aankomen?
- Matthijs Omdat mensen er aanstoot aan nemen. Die vragen er niet om, die denken waarom confronteer jij mij nu als mooimaker in de wereld met zoets verschrikkelijks
- Job Maar ik ben geen mooimaker. Ik vind niet dat een designer perse iemand hoeft te zijn die alleen maar goed nieuws hoeft te brengen.
- Tracy Ik ook niet Job. Het gaat mij ook niet, ik zal de laatste zijn om te zeggen dat kunstenaars en vormgevers niet moeten provoceren. We hebben daar zeker in de 20^e eeuw in de kunst hele duidelijke sterke voorbeelden van gehad. Maar het gaat mij om het loze provoceren. Je pakt gewoon het enige echte grote taboe nog en je denkt nou, dan zal er wel over ons gepraat worden.
- Job Nou dat is absoluut niet in me opgekomen. Als jij ons werk kent, dan zie je ook dat wij
- Tracy Dat is dan weer onbenullig dat het niet in je opkomt.
- Job Nou dat vind ik een beetje flauw. Kijk als je ons werk kent, dan zie je ook dat wij in ons werk heel veel verschillende facetten van de samenleving en van ons leven
- Matthijs Ja het gaat ons nu echt even
- Job Nee, maar dat is on.. Als je van een roman een alinea leest en je probeert

- daaruit een boekbespreking te maken, kom je altijd in de eendimensionale conclusie uit. En ik vind dat je, ik zat hier gisteren om mijn werk te bespreken en mijn werk is een waaier van verschillende thematieken. Die gaan van een heel romantische collectie die Form heet, die gaat over vrolijkheid en liefde
- Matthijs Ja, maar Job dat begrijpen we wel. Maar het gaat juist in deze, dit
- Job Ik kan niet de liefde bespreken als ik ook niet de haat kan bespreken. En dit is de haat en dat is gewoon een hele legitieme
- Tracy Ik zie geen enkel verband – in dit geval – ik weet ook alleen wat ik gisteren in De Wereld Draait Door heb gezien van dit ontwerp. Ik zie geen enkel verband tussen de opgave en de plek en deze beeldspraak.
- Matthijs Felix wat vind jij?
- Felix Ik moet eerlijk zeggen dat het mij
- Matthijs Ik vraag het omdat je van Joodse komaf bent en ik zou me kunnen voorstellen dat het extra gevoelig is
- Felix Ik zag het gisteren op de TV in de herhaling en toen dacht ik, we hebben mooi monumenten. Ik vind dit geen mooi monument.
- Matthijs Dat is een kwestie van smaak. Maar je vindt het niet abject?
- Job Je ziet de tekening, je ziet geen monument
- Merel Maar in feite ook een beetje een compliment eigenlijk. Want volgens mij wat Trudy ook zegt. Ze zegt eigenlijk, je bent eigenlijk als kunstenaar kan je op zoveel manieren een reactie oproepen en dat met zo een makkelijk thema te doen, waarbij je zeker weet dat het een reactie oproept.
- Job Ik vind het helemaal geen makkelijk thema. Ik zit hier nou al voor de tweede keer aan de tafel van de nationale televisie en prime time een ontzettend moeilijk thema te bespreken. Ik zit tegenover Felix “Meurders” en Tracy Metz en Felix Rottenberg, wat een soort discussiekanonnen zijn een tekening te verdedigen.
- Felix Mag Felix “Meurders” nog even wat zeggen?
- Job Ja.
- Felix Die doet het alleen nog 10 keer sneller en ook verstaanbaar. Heb je je ook verplaatst in mensen die nog leven en die in zo een kamp hebben gezeten?
- Job Nou ik heb
- Felix Nee, ik stel je een vraag
- Job Als ik een patroon maak over autowrakken**
- Felix Nee, dat is onvergelijkbaar
- Job Dan kan ik me ook niet verplaatsen in iemand die een auto-ongeluk heeft gehad.**
- Felix Nee, een kunstenaar is empatisch en onafhankelijk. Ik stel je dus de vraag, heb je naast dat je onafhankelijk bent, je ook verplaatst in de mensen die in zo een kamp hebben gezeten?
- Job Ik ben empatisch en onafhankelijk en ik heb inderdaad 3 of 4 concentratiekampen bezocht.
- Felix Dat is een heel ander antwoord
- Job Dus ik heb me wel verdiept in de materie

Let op: Geluidsbestanden De Wereld Draait Door 6 en 7 december 2011

www.haarlemsbouwplannen.nl

Jort Job, wie is de man die dat als opgang wil hebben iedere dag, waar die met zijn dikke limo onderdoor gaat rijden. Wie is dat?

Job Dat is gewoon een hele goede verzamelaar.

Matthijs Onder andere het werk van Studio Job

Job Die de kunst de vrijheid geeft om tot expressie te komen

Jort Met een gedegen historisch besef.

Job Wat zeg je?

Jort? Met een gedegen historisch besef

Job Ja zeker weten ja. Het is geen domme nouveau riche die, een soort van halve Rus die gewoon eens even een duur ding in zijn tuin zet.

Matthijs Job mag ik je danken, de discussie is nooit over. We zijn weer een stapje verder. Gisteravond ging het lang door, misschien gaat het vanavond weer lang door

Job Volgende keer zou ik het over de rest van ons werk ook gaan hebben.

Matthijs Nou we hebben het gisteren ook over ander werk gehad. Er hing hier een prachtige borsten dat weet je nog wel

Job Ja, ja

Matthijs Maar dit vraagt de aandacht, dat mag je ons niet kwalijk nemen.